

**Uchwała Nr II/17/2014
Rady Powiatu Krośnieńskiego
z dnia 17 grudnia 2014 roku**

w sprawie uchwalenia „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015 – 2017”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.), art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.),

Rada Powiatu Krośnieńskiego

uchwała

co następuje:

§ 1

1. Uchwala się „Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015 – 2017”.
2. Program, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Krośnieńskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Edward Nowak

*Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr II/17/2014
Rady Powiatu Krośnieńskiego
z dnia 17 grudnia 2014 roku*

**Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej
w Powiecie Krośnieńskim
na lata 2015 – 2017**

Opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie

Krosno, 2014 rok

Spis treści:

Wstęp.....	3
I. System pieczy zastępczej w Powiecie Krośnieńskim.....	3
1.1. Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	4
1.2 Rodziny zastępcze	4
1.3 Piecza instytucjonalna	7
1.4 Formy kontynuowania pieczy nad pełnoletnimi wychowankami.....	8
ANALIZA SWOT – mocne i słabe strony systemu pieczy zastępczej w Powiecie Krośnieńskim.....	10
II. Podstawowe cele programu	10
Cel główny: Zintegrowany system pieczy zastępczej w Powiecie Krośnieńskim ..	10
Cel szczegółowy nr 1.....	11
Wspieranie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.....	11
Cel szczegółowy nr 2.....	12
Wsparcie usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych.....	12
Cel szczegółowy nr 3.....	13
Standard usług w zakresie pieczy zastępczej	13
Adresaci programu	13
Finansowanie Programu	13
III. Ewaluacja i monitoring programu.....	14
IV. Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych dla Powiatu Krośnieńskiego ..	14
Zakończenie.....	15

Wstęp

Zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Na terenie Powiatu Krośnieńskiego zadania związane z pieczą zastępczą realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie, które zgodnie z Zarządzeniem Starosty Krośnieńskiego Nr 80/11 z 20 grudnia 2011r. pełni również funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. PCPR odpowiada m.in. za tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, zapewnienie wymagającym tego dzieciom z terenu powiatu opieki i wychowania w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Powiat finansuje świadczenia na rzecz rodzin zastępczych, wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych; pokrywa koszty utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych również na terenie innego powiatu; pokrywa pełne koszty utrzymania, w tym remonty i inwestycje w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na swoim terenie. Ponadto powiat finansuje wszystkie świadczenia związane z usamodzielnianiem się pełnoletnich osób wychowanych w rodzinach zastępczych lub opuszczających inne instytucje wychowawcze. Powiat sprawuje zatem w systemie opieki zastępczej funkcje organizacyjne, wspierające, administracyjne i kontrolne.

Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej został opracowany w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.). Jednym z zadań powiatu jest opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Liczba umów o zawodowstwo (obligatoryjnych i fakultatywnych), a tym samym rodzin zastępczych zawodowych, musi być zgodna z ww. rocznym limitem.

W niniejszym programie, na wstępie został przedstawiony system pieczy zastępczej w Powiecie Krośnieńskim, obrazujący funkcjonowanie form pieczy zastępczej typu rodzinnego i instytucjonalnego. Poza tym w diagnozie zwrócono uwagę na problematykę usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz wskazano instytucjonalne i osobowe zasoby wsparcia i pomocy dla dzieci i rodzin zamieszkujących Powiat Krośnieński.

W kolejnych częściach Programu zostały określone kierunki działań, które przyczynią się do rozwoju systemu pieczy zastępczej w Powiecie Krośnieńskim.

Program zawiera również zagadnienia dotyczące ewaluacji i monitoringu pozwalające na dokonanie oceny skuteczności celów i planowanych kierunków zmian.

W Programie ustalono limit rodzin zastępczych na lata 2015-2017, który może podlegać zmianie w miarę możliwości finansowych Powiatu oraz potrzeb w tym zakresie.

I. System pieczy zastępczej w Powiecie Krośnieńskim

System pieczy zastępczej oraz zagadnień z nim związanych w Powiecie Krośnieńskim pokazano w oparciu o dane z lat 2012 – 2014, m.in. w zakresie liczby rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających.

1.1. Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Zagadnienia pomocy dzieciom pozbawionym opieki ze strony rodziców oraz wsparcie rodzin niewydolnych wychowawczo mieszczą się w zakresie działań PCPR w Krośnie, w Zespole Pieczy Zastępczej. W zespole tym utworzono stanowisko koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Podstawowym zadaniem koordynatorów jest pomoc rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji oraz dziecku z tej rodziny poprzez:

- poradnictwo rodzinne,
- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

Podstawową zasadą pracy PCPR jest podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- wychowania w rodzinie, a w przypadku wychowania dziecka poza rodziną zapewnienia mu zgodnie z jego potrzebami opieki i wychowania w rodzinnych formach opieki zastępczej,
- zapewnienia stabilnego środowiska wychowawczego,
- utrzymywania osobistych kontaktów z rodziną,
- powrotu do rodziny naturalnej,
- ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka,
- praktyk religijnych zgodnych z wolą rodziców i potrzebami dziecka, traktowania w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i indywidualności oraz zabawy i wypoczynku,
- pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia,
- dostępu do informacji,
- wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą,
- ochrony przed poniżającym traktowaniem.

1.2 Rodziny zastępcze

Formą rodzinnej opieki nad dzieckiem jest rodzina zastępcza. Głównym zadaniem rodziny zastępczej, nad wypełnianiem którego czuwa koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, jest zapewnienie właściwych warunków wychowania i rozwoju dziecku pozbawionemu szansy wychowania w rodzinie biologicznej z terenu Powiatu Krośnieńskiego. Liczbę rodzin zastępczych w poszczególnych gminach Powiatu Krośnieńskiego w okresie 2012-2014 przedstawia Tabela Nr 1.

Tabela Nr 1. Liczba rodzin zastępczych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Krośnieńskiego w latach 2012-2014.

L.p.	GMINA	2012		2013		Stan na dzień 31.10. 2014	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Miejsce Piastowe	15	33	13	38	14	37
2.	Dukla	10	12	13	16	16	23
3.	Rymanów	10	13	9	12	7	10
4.	Iwonicz Zdrój	9	17	8	14	8	14
5.	Korczyna	10	13	11	14	8	11
6.	Wojaszówka	8	11	10	13	10	15
7.	Chorkówka	10	21	10	20	9	19
8.	Jedlicze	14	17	16	18	12	20
9.	Krościenko Wyżne	3	5	3	5	3	5
10.	Jaśliska	3	5	3	5	3	4
RAZEM		92	147	96	155	90	158

Źródło: Opracowanie własne

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, pomimo zmiany ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która zakłada pracę z rodzinami biologicznymi, a także zatrudnienie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych oraz zobowiązuje gminy do pokrywania części kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, stale rośnie.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- spokrewniona,
- niezawodowa,
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;

2) rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze spokrewnione tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka - czyli dziadkowie i rodzeństwo dziecka. Natomiast rodziny zawodowe lub niezawodowe tworzą małżonkowie lub osoba, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka - tj. ciotki, wujkowie, kuzynowie oraz inne osoby spokrewnione w dalszej niż pierwsza linia; do tej grupy zalicza się również wszystkich rodziców zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem. Podział rodzin zastępczych ze względu na rodzaj rodzin, przedstawia Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem, niezawodowych i zawodowych na terenie Powiatu Krośnieńskiego w latach 2012-2014.

Lp.	Rodzaje rodzin zastępczych i ich liczba	2012		2013		Stan na 30.06.2014	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Spokrewnione z dzieckiem	45	56	44	54	44	58
2.	Niezawodowe	43	73	47	77	41	72
3.	Zawodowe, w tym specjalistyczne.	5	18	5	23	6	23
RAZEM		93	147	96	154	91	153

Źródło: Opracowanie własne

Z tabeli widać, że liczba rodzin zastępczych spokrewnionych jest porównywalna do liczby rodzin zastępczych niezawodowych, niemniej jednak liczba dzieci jest większa w rodzinach niezawodowych. Wynika to z faktu, iż w rodzinach niezawodowych wychowują się wielodzietne rodzeństwa, lub kilkoro dzieci niespokrewnionych z sobą.

Do prawidłowego funkcjonowania rodzin zastępczych i wychowanków usamodzielnionych kontynuujących naukę, niezbędna jest pomoc pieniężna. Tabela Nr 3 przedstawia kwoty świadczeń pieniężnych wypłaconych dla rodzin zastępczych w latach 2012-2014.

Tabela Nr 3. Świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych wypłacone w latach 2012-2014.

Lp.	Rodzaje przyznanych świadczeń	2012		2013		Stan na dzień 30.06.2014	
		Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
1.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	1666	1.450.317	1610	1.409.159	878	736.224
2.	Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjmowanego do rodziny zastępczej	13	14.000	11	11.600	8	13.765
3.	Pomoc na usamodzielnienie	6	29.646	3	14.841	0	0
4.	Pomoc na zagospodarowanie	4	17.489	2	5.500	1	3.000
5.	Pomoc na kontynuowanie nauki	160	79.723	161	80.004	79	39.033
RAZEM:		1849	1.591.175	1787	1.521.104	966	792.022

Źródło: Opracowanie własne

Do 31.10.2014r. powstało w Powiecie Krośnieńskim już 6 rodzin zawodowych. Spośród nich 3 do końca 2014 roku funkcjonują jako rodziny zastępcze wielodzietne, tworzone na bazie ustawy o pomocy społecznej, 1 rodzina specjalistyczna dla dziecka niepełnosprawnego i 2 rodziny zastępcze zawodowe utworzone na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Obrazuje to Tabela Nr 4.

Tabela Nr 4. Rodziny zastępcze zawodowe.

Rodzaj rodziny zastępczej zawodowej	Liczba rodzin
Wielodzietna	3
Specjalistyczna	1
Rodzina zastępcza zawodowa	2
Pogotowie rodzinne	0
Rodzinny dom dziecka	0

Źródło: Opracowanie własne

Z przeprowadzonej diagnozy potrzeb tworzenia rodzin zastępczych wynika, że w Powiecie Krośnieńskim wg stanu na dzień 31 października 2014r. jest 3 rodziny zastępcze spełniające warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej. W miarę posiadanych możliwości finansowych, Powiat Krośnieński będzie te rodziny przekształcał w rodziny zastępcze zawodowe.

1.3 Piecza instytucjonalna

Dziecko, które pochodzi z Powiatu Krośnieńskiego, pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, po wyczerpaniu możliwości znalezienia rodziny zastępczej, jest umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Placówka zapewnia całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie ze świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Całodobowy pobyt dziecka w placówce ma charakter przejściowy, do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej.

W Powiecie Krośnieńskim funkcjonuje 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- Rodzinny Dom Dziecka w Głowience, dla 8 wychowanków, obecnie przebywa 6 wychowanków,

Średniomiesięczny koszt utrzymania dzieci w placówce	W roku 2012	W roku 2013	W roku 2014
	2.533,45	2 586,71	2 820,-

- Rodzinny Dom Dziecka w Targowiskach, dla 8 wychowanków, obecnie przebywa 7 wychowanków,

Średniomiesięczny koszt utrzymania dzieci w placówce	W roku 2012	W roku 2013	W roku 2014
	2.281,69	2 308,95	2 619,12

- Rodzinny Dom Dziecka w Widaczu, dla 8 wychowanków, obecnie przebywa 9 wychowanków,

Średniomiesięczny koszt utrzymania dzieci w placówce	W roku 2012	W roku 2013	W roku 2014
	2. 379,16	2 593,22	2 782,17

- Katolicka Placówka „Nasz Dom” w Miejscu Piastowym dla 12 wychowanek,

Średniomiesięczny koszt utrzymania dzieci w placówce	W roku 2012	W roku 2013	W roku 2014
	2.371,31	2.456,24	2 818,66

- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka w Długiem dla 25 wychowanków (zmiana z 30 wychowanków na 25 wynika z dochodzenia placówki do standardu określonego w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Średniomiesięczny koszt utrzymania dzieci w placówce	W roku 2012	W roku 2013	W roku 2014
	2 958,67	3 315,02	3 207,80

Instytucjonalna forma opieki nad dziećmi w postaci placówek opiekuńczo-wychowawczych, obok form rodzinnych jest bardzo ważna. Nie można zupełnie zrezygnować z tej formy wychowania, gdyż zdarza się, że rodzice zastępczy rezygnują z opieki nad dorastającymi wychowankami, bo nie radzą sobie z problemami pojawiającymi się na tym etapie. Poza tym jest wiele dzieci, które nie mogą zostać skierowane do rodzin zastępczych, z uwagi na różnorakie przyczyny, w tym brak zgody na pobyt w rodzinie zastępczej (starsze dzieci), stąd forma rodzinna pieczy w ich przypadku nie zda egzaminu i nie będzie najlepszą formą opieki.

Tabela Nr 5. Dzieci z rodzin zastępczych, które trafiły do placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Krośnieńskiego z rodzin zastępczych w latach 2012-2014

Rok	2012	2013	2014 (do 30.06.2014)
Liczba dzieci	3	2	1

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie infrastruktury różnorodnej pomocy dzieciom, młodzieży i dorosłych należy wymienić następujące instytucje funkcjonujące w Powiecie Krośnieńskim:

- 2 domy pomocy społecznej (Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci w Iwoniczu dla 80 mieszkańców w wieku 3-18 lat oraz Dom Pomocy Społecznej Konwentu Bonifratrów w Iwoniczu dla 105 mieszkańców),
- 2 ponadgminne Środowiskowe Domy Samopomocy: w Potoku (34 uczestników) i Rymanowie (33 uczestników) oraz 1 ŚDS o zasięgu gminnym w Cergowej (30 uczestników),
- 1 Warsztat Terapii Zajęciowej w Rymanowie (40 uczestników),
- 1 Ośrodek Wczesnej Interwencji w Potoku dla dzieci w wieku 0-7 lat,
- 1 Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Rymanowie dla dzieci upośledzonych w stopniu głębokim i znacznym, które mogą pozostawać w ośrodku do 25 roku życia,
- 1 Zakład Aktywności Zawodowej w Rymanowie Zdroju dla 40 pracowników niepełnosprawnych.

Wiele zadań w odniesieniu do mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego realizują placówki zlokalizowane w mieście Krosno: OREW w Krośnie, WTZ w Krośnie i 2 Zakłady Aktywności Zawodowej w Krośnie.

1.4 Formy kontynuowania pieczy nad pełnoletnimi wychowankami

Osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej oraz osoba pełnoletnia opuszczająca placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, jak

również przez pomoc:

- na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- pomoc prawną i psychologiczną.

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego wg stanu na 31.10.2014r. było 23 pełnoletnich wychowanków (8 z instytucjonalnej pieczy i 15 z rodzinnej pieczy) objętych comiesięczną pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki, wypłaconą w wysokości 108.208 zł. Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 1) 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- 2) 1 roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Do okresów pobytu w pieczy zastępczej wlicza się również:

- okresy pobytu w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz w schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, zapewniającym całodobową opiekę w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, jeżeli orzeczenie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej nie zostało uchylone;
- okres pobytu osoby pełnoletniej w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę: w szkole; w zakładzie szkolenia nauczycieli; w uczelni; na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia; u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Wysokość pomocy na kontynuowanie nauki wynosi nie mniej niż 500 zł miesięcznie. Pomoc przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Pomoc ta przysługuje w czasie trwania, odpowiednio, roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego.

W przypadku, gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki. W uzasadnionych przypadkach pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona w trakcie wypłacania pomocy na kontynuowanie nauki.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia, w wysokości nie niższej niż 1500 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności – w wysokości nie niższej niż 3 000 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej. Pomoc finansowa oraz praca socjalna z tymi wychowankami jest prowadzona jak w przypadku wychowanków rodzin zastępczych.

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie jest przyznawana na zaspokojenie ważnej potrzeby życiowej osoby usamodzielnianej.

Obecnie, w związku z możliwością prawną w większości przypadków wychowankowie pieczy zastępczej czy to instytucjonalnej czy rodzinnej nie usamodzielniają się, gdyż mogą pozostawać w dotychczasowej formie opieki do ukończenia 25 roku życia, pod warunkiem kontynuowania nauki. Jest to dla nich korzystniejsze niż usamodzielnianie się.

ANALIZA SWOT – mocne i słabe strony systemu pieczy zastępczej w Powiecie Krośnieńskim

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> -wsparcie dla rodzin w sytuacji kryzysowej przez OIK w Krośnie; -funkcjonowanie sześciu zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych na terenie powiatu; -funkcjonowanie jednej zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej na terenie powiatu; -funkcjonowanie dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych socjalizacyjnych, które posiadają wymagane standardy w zakresie opieki; - funkcjonowanie trzech placówek rodzinnych, które posiadają wymagane standardy w zakresie opieki -prowadzenie szkoleń doskonalących rodziny zastępcze; -wykwalifikowana i doświadczona kadra PCPR w Krośnie; -dostęp do pomocy specjalistycznej dla rodzin zastępczych; - zaplecze do prowadzenia szkoleń; - udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewiele osób chętnych do tworzenia nowych rodzin zastępczych; -brak propozycji pracy dla usamodzielnianych wychowanków; -niedostateczna liczba wolontariuszy; - brak świadomości społecznej o potrzebach w zakresie pieczy zastępczej - brak grup wsparcia dla rodzin zastępczych; -mała liczba organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie; - brak rodzin pomocowych; -brak wsparcia terapeutycznego rodzin zastępczych (terapii rodzinnej lub indywidualnej)
Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> -możliwość pozyskiwania kandydatów w zakresie pieczy zastępczej; -pozyskiwanie środków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego; -sprawny system w zakresie pieczy zastępczej; - zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i specjalistów do pracy z rodziną i dzieckiem. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające środki finansowe na rozwój pieczy zastępczej i finansowanie świadczeń dodatkowych; - brak chętnych rodzin do sprawowania funkcji rodziny zastępczej; - wypalenie rodzin zastępczych; - brak chęci współpracy między instytucjami -brak możliwości pozyskania wykwalifikowanych koordynatorów.

II. Podstawowe cele programu

Cel główny: Zintegrowany system pieczy zastępczej w Powiecie Krośnieńskim

Priorytetem dla działań podejmowanych w zakresie opieki nad dziećmi, jest zapewnienie wychowania im w rodzinie naturalnej. Jednakże, w przypadkach gdy takie wychowanie jest

niemożliwe, priorytetem jest umieszczenie w rodzinnej formie opieki zastępczej, tak aby tylko w ostateczności dzieci trafiały do placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Osiągnięcie celu głównego będzie możliwe poprzez realizację celów szczegółowych.

Cel szczegółowy nr 1

Wspieranie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Kierunki działań:

1. Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej, dotarcie do jak najszerszej grupy mieszkańców powiatu, zaistnienie w ich świadomości oraz pozyskanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i rodziny zastępczej niezawodowej, poprzez: prowadzenie naboru kandydatów, prowadzenie szkoleń dla rodzin zastępczych i kierowanie kandydatów na szkolenie organizowane przez Ośrodek Adopcyjny, kierowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej na szkolenia mające na celu podnoszenie kwalifikacji.
2. Tworzenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, w tym finansowanie wynagrodzeń i kosztów bieżącego funkcjonowania nowopowstających rodzin.
3. Wspieranie rodzin zastępczych poprzez szkolenia mające na celu podnoszenie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i wychowania, pomoc w prowadzeniu mediacji w sytuacjach konfliktowych, umożliwienie udzielania pomocy pedagogicznej rodzinom zastępczym w miejscu ich zamieszkania; a także poprzez zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznego poradnictwa w szczególności psychologicznego i prawnego.
4. Inicjowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.
5. Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym w formie „rodzin pomocowych” - zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.
6. Koordynacja lokalnych instytucji i służb oraz środowiska lokalnego na rzecz aktywizacji rodziny naturalnej w celu poprawy własnej sytuacji życiowej oraz zmiany stylu życia oraz współpraca z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej na rzecz reintegracji rodziny.
7. Współpraca z sądami oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzicielstwa zastępczego;
9. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom i rodzinnym formom pieczy zastępczej, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo – wychowawcze dla dzieci, poprzez zatrudnienie specjalistów do pracy z rodziną m.in. psychologa, prawnika, pedagoga.
10. Okresowa ocena sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej, kontrola rodzin zastępczych i placówek, zgodnie z wytycznymi ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Oczekiwane efekty:

1. Wzrost liczby rodzin zastępczych - niezawodowych i zawodowych.
2. Kompleksowa diagnoza i selekcja kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
3. Pomoc specjalistyczna dla rodzin zastępczych.
4. Powstanie grupy wsparcia rodzin zastępczych.
5. Zmniejszenie liczby wychowanków powracających do placówki.
6. Poprawa funkcjonowania rodzin naturalnych.
7. Utrzymanie standardu przez placówki opiekuńczo-wychowawcze.
8. Wsparcie rodziców zastępczych przez organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

1. Liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
2. Liczba rodzin zawodowych i liczba rodzin niezawodowych.
3. Liczba rodzin, które otrzymają świadectwo kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
4. Liczba rodzin zastępczych korzystających z pomocy specjalistycznej.
5. Działająca grupa wsparcia rodziców zastępczych.
6. Liczba wychowanków powracających z rodzin zastępczych do placówki.
7. Liczba rodzin, u których nastąpiła poprawa funkcjonowania.
8. Liczba wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych, które powróciły do rodzin naturalnych.
9. Liczba wychowanków w placówce, czas pobytu wychowanka w placówce, liczba wychowawców i specjalistów, stan bazy lokalowej, formy wsparcia wychowanków.
10. Liczba organizacji udzielających wsparcia oraz specyfika udzielonego wsparcia.

Termin realizacji: praca ciągła

Realizator: Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie

Cel szczegółowy nr 2

Wsparcie usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych

Kierunki działań:

1. Wczesne przygotowanie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych do usamodzielnienia.
2. Działania przyczyniające się do kształtowania pozytywnego wizerunku wychowanka rodziny zastępczej i placówki opiekuńczo-wychowawczej.
3. Organizowanie grupy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków.
4. Podnoszenie umiejętności prospołecznych oraz umiejętności poruszania się na rynku pracy (CV, autoprezentacja, indywidualny plan rozwoju zawodowego itd.).
5. Pomoc na usamodzielnianie się i kontynuowanie nauki.
6. Organizowanie wsparcia w postaci mieszkania dla usamodzielnianych wychowanków (m.in. mieszkania usamodzielnienia, mieszkania socjalne).
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami wspierającymi wychowanków rodzin zastępczych placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Oczekiwane efekty:

1. Dobre przygotowanie wychowanka do procesu usamodzielnienia, w tym nabycie umiejętności prospołecznych i poruszania się po rynku pracy.
2. Pozytywny wizerunek wychowanka w społeczności lokalnej.
3. Powstanie grup wsparcia.
4. Wsparcie materialne wychowanka startującego w dorosłość, w tym w postaci mieszkania.
5. Wsparcie wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w ramach zadań statutowych różnych instytucji oraz organizacji pozarządowych.

Wskaźniki:

1. Pozytywny wynik oceny realizacji programu usamodzielnienia.

2. Liczba pracodawców przyjmujących wychowanków na praktykę, liczba właścicieli wynajmujących mieszkania dorosłym wychowankom itp.
3. Liczba grup wsparcia i liczba uczestników.
4. Liczba wychowanków, którzy nabyli umiejętności poruszania się na rynku pracy, liczba zatrudnionych wychowanków.
5. Liczba mieszkań chronionych, mieszkań usamodzielnianych, mieszkań socjalnych.
6. Rodzaj uzyskanego wsparcia, liczba wychowanków korzystających ze wsparcia.

Cel szczegółowy nr 3

Standard usług w zakresie pieczy zastępczej

Kierunki działań:

1. Opracowanie i wdrożenie projektów umożliwiających podnoszenie kwalifikacji kadr wspierających pieczę zastępczą.
2. Udział w szkoleniach i konferencjach w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.
3. Upowszechnianie dobrych praktyk w obszarze opieki nad dzieckiem i rodziną.
4. Współpraca z różnymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz wsparcia rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.
5. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z obowiązującymi przepisami.
6. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez osoby zatrudnione u Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Oczekiwane efekty:

1. Podniesienie wiedzy i umiejętności wśród kadr współpracującej w obszarze pomocy rodzinie i dziecku.
2. Wdrożenie dobrych rozwiązań w obszarze pomocy rodzinie i dziecku w Powiecie.

Wskaźniki:

1. Liczba projektów i liczba beneficjentów realizowanych projektów.
2. Liczba pracowników instytucji wspierających pieczę zastępczą wdrażających nabyte umiejętności oraz sprawdzone rozwiązania w obszarze pomocy rodzinie i dziecku.
3. Formy wsparcia pracowników Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej i innych instytucji działających w obszarze wsparcia rodziny.

Adresaci programu

1. Wychowankowie przebywający w pieczy zastępczej.
2. Rodziny zastępcze.
3. Usamodzielniani wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Finansowanie Programu

Projektowane źródła finansowania Programu:

1. Środki własne Powiatu Krośnieńskiego.
2. Środki pozyskane w ramach konkursów z MPiPS, a także dotacje celowe z budżetu państwa na finansowe wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.
3. Środki finansowe pozyskane z samorządów gminnych, zobowiązanych partycypować w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.
4. Środki finansowe pozyskane z funduszy unijnych.
5. Inne.

III. Ewaluacja i monitoring programu

Monitorowanie niniejszego programu będzie procesem ciągłym, gdyż jest to związane z właściwym wypełnianiem zadań powiatu określonych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Corocznie stopień i ocena efektów realizacji programu będzie dokonywana podczas sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie jako Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Instytucje, organizacje, służby i środowiska włączone do Programu:

- Instytucje wsparcia rodziny,
- Ośrodek Adopcyjny,
- Instytucje systemu pomocy społecznej,
- Placówki oświatowe,
- Organizacje pozarządowe, w tym Podkarpackie Stowarzyszenie Rodzicielstwa Zastępczego „Wielkie Serce” w Łężanach,
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- Sądy rodzinne,
- Media.

Koordynator Programu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

IV. Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych dla Powiatu Krośnieńskiego

Rodzina zastępcza zawodowa powstaje poprzez podpisanie umowy ze starostą. Obligatoryjnie (w ramach limitu) w przypadku wniosku rodziny zastępczej niezawodowej, która: spełnia warunki na rodzinę zawodową, posiada opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, posiada co najmniej 3 letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka. Fakultatywnie (w ramach limitu), w przypadku wniosku rodziny zastępczej niezawodowej, która: spełnia warunki na rodzinę zawodową oraz posiada opinię koordynatora.

Zakładany limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015-2017

	2014	2015	2016	2017
Zawodowe rodziny zastępcze w Powiecie Krośnieńskim	6	7	8	9
- w tym specjalistyczne	1	1	1	1
Różnica w licznie rodzin zastępczych w stosunku do roku poprzedniego	1	1	1	1

Ustalony limit rodzin zastępczych zawodowych w miarę posiadania lub pozyskiwania środków finansowych przez Powiat może zostać zmieniony i uwzględniać diagnozę przeprowadzoną przez PCPR w Krośnie. Priorytetem dla Powiatu jest wypłacanie na bieżąco świadczeń na dzieci wychowujące się w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, a także kontynuujących naukę wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Zakończenie

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i wartościowe. Uwidacznia on również, że forma opieki zastępczej powinna respektować prawo dziecka do stabilnego środowiska wychowawczego, do utrzymania osobistych kontaktów z rodziną, w tym powrotu do rodziny naturalnej. Dziecku, które musi znaleźć się poza rodziną biologiczną należy stworzyć dogodne warunki najbardziej zbliżone do rodzinnych, niezależnie na jak długo trafia do innych form opieki zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Krośnieńskim opracowało powyższy program tak, aby móc skutecznie i efektywnie pomagać dziecku pozostawionemu bez właściwej opieki w rodzinie naturalnej.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.